

МІНІСТЕРСТВО ПАЛИВА ТА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
(Мінпаливенерго України)
ДЕПАРТАМЕНТ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА АТОМНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел.: 249 1716, факс: 206-36-02
E-mail: dnpp@mintop.energy.gov.ua

21.07.10 23/1-06/1303
.....№

**Голові Національного
екологічного центру
України
Сіренку І. П.**

Шановний Ігорю Павловичу!

На Ваш лист від 26.05.2010 № 125-1/122 інформуємо з порушених питань.

Питання 1. На цей час потреби атомної енергетики України задовольняються за рахунок вітчизняного урану лише на 30%, решту забезпечує уран російського походження. Розвідані та затверджені Державною комісією по запасах корисних копалин поклади природного урану в Україні дозволять повністю забезпечити відповідні потреби українських АЕС більш ніж на сто років. Тому одним з найважливіших завдань галузі видобутку та переробки урану є збільшення виробництва концентрату природного урану до, як мінімум, повного забезпечення потреб вітчизняних АЕС.

Подальший ріст обсягів видобутку передбачається за рахунок освоєння нових родовищ. У першу чергу планується завершення будівництва та введення в експлуатацію промислового комплексу з відпрацювання Новокосянтинівського, Северинівського, Сафонівського та інших родовищ.

Питання 2. На сьогодні в Україні існують наступні етапи ядерно-паливного циклу

Етапи ЯПЦ	Підприємство	Місце розташування
Видобування уранової руди	Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат»	м. Жовті Води, Дніпропетровської обл. Шахти: - Смолинська (м.Смолино, Кіровоградської обл.)

На заводі з виробництва ядерного палива, будівництво якого планується в Україні, відповідно до Державної цільової економічної програми «Ядерне паливо України» передбачаються наступні технологічні етапи:

- реконверсія гексафториду урану UF_6 в порошок двоокису урану UO_2 ;
- виготовлення паливних таблеток
- виготовлення тепловидільних елементів (ТВЕЛів)
- складення тепловидільних збірок.

Такі етапи ЯПЦ, як конверсія урану, а саме - отримання з оксиду урану гексафториду урану та його збагачення по U_{235} до паливного вмісту (3-4%) на території України запроваджувати не планується. Ці послуги для вітчизняного виробництва ядерного палива передбачається закуповувати на тендерній основі на світовому ринку, а також у Міжнародного центру із збагачення урану (м. Ангарськ, Російська Федерація), акціонером якого має стати Державний концерн «Ядерне паливо».

Питання 3,4. Державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» створено у жовтні 1996 р. Компанія є оператором усіх діючих атомних електростанцій України. Її основна мета — збільшення виробництва електроенергії та коефіцієнта використання встановленої потужності АЕС за умови постійного підвищення рівня безпеки експлуатації.

Чотири атомні станції — Запорізька, Рівненська, Южно-Українська та Хмельницька, а також «Атомпроектінжиніринг», «Атомремонтсервіс», «Науково-технічний центр», «Аварійно-технічний центр», «Атоменергомаш», «Атомкомплект», «Укренергоефективність», «Складське господарство» і «Управління справами» є відокремленими підрозділами НАЕК «Енергоатом». Вони мають свої розрахункові рахунки і платять податки до місцевих бюджетів згідно з чинним законодавством.

14 листопада 2008 року Мінпаливенерго прийняло рішення про передачу Компанії ДП «Донузлавська ВЕС» для її технічного переоснащення та модернізації. У грудні 2008-го Правління Компанії погодило створення відокремленого підрозділу «Донузлавська вітроелектростанція» НАЕК «Енергоатом».

На цей час середньооблікова чисельність штатних працівників ДП "НАЕК "Енергоатом" складає 34757 осіб.

Також, в атомно-промисловому комплексі задіяні 22 підприємства, основні з яких входять до складу Державного концерну «Ядерне паливо», а саме:

Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат»;	Видобування та гідрометалургійна переробка уранових руд, виробництво концентрату природного урану (закис окис урану U_3O_8)
--	--

Державне підприємство «Смоли»;	Діюче виробництво смол для потреб уранової та атомної галузей.
Державне підприємство «Дніпропетровський завод прецизійних труб»	Підприємство в стадії реконструкції. Цирконієвий прокат не випускає. Випускає прецизійну трубну продукцію для потреб атомної енергетики та для інших споживачів за наявності замовлень
Державне підприємство «Дирекція, що будується на базі Новокостянтинівського родовища уранових руд»	Знаходиться в стадії реорганізації – об'єднується з ДП «СхідГЗК»
ДП «Український науково-дослідний та проектно-розвідувальний інститут промислової технології»	Проектні роботи для урановидобувної та переробної галузі

Середньооблікова чисельність штатних працівників атомно-промислового комплексу - 11879 осіб.

Питання 5. Відпрацьоване ядерне паливо (ВЯП) енергоблоків №№1,2 (ВВЕР-440) Рівненської АЕС після витримки (не менше 3 років) в пристанційному басейні витримки відправляється для переробки до Росії. Згідно з діючим контрактом, на російському спецпідприємстві має бути здійснена технологічна витримка та переробка ВЯП з подальшим поверненням до України високоактивних радіоактивних відходів (ВАВ) в осклованому вигляді не пізніше ніж через 20 років після прийняття ВЯП на переробку. Отже, повернення цих ВАВ до України має здійснюватись починаючи з 2013 року.

Законом України від 17 вересня 2008 року № 516-VI затверджено Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами (далі - Програма). Для вирішення проблеми поводження з ВАВ, що повертатимуться з Російської Федерації після переробки ВЯП українських атомних електростанцій передбачається виконання завдання № 3 Програми, за яким будівництво та введення в експлуатацію сховища ВАВ планується завершити у 2013 році.

Виконання передбачених Програмою заходів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів Державного фонду поводження з радіоактивними відходами, коштів міжнародної технічної допомоги.

На цей час проводиться доопрацювання "Методики розрахунку кількості ВАВ, що повертаються в Україну після технологічного зберігання і переробки партій ВТВЗ ВВЕР-440" (Методика). До кінця поточного року

Методика має пройти затвердження в Росії і в Україні. Обсяг і активність ВАВ будуть розраховуватись за цією Методикою.

Питання 6. ВЯП реакторів ВВЕР-1000 Рівненської, Хмельницької та Южно-Української АЕС, що вже вивезене та вивозиться для переробки до Росії, зберігатиметься на спецпідприємстві в Росії до введення в експлуатацію на ньому виробництва з переробки згаданого ВЯП і, врешті, має бути перероблене. Радіоактивні відходи переробки будуть повертатися в Україну після закінчення їх технологічної витримки.

Відповідно до Енергетичної стратегії України на період до 2030 року на цей час опрацьовується питання будівництва власного Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР-1000 вітчизняних атомних електростанцій (ЦСВЯП). Відповідний законопроект погоджено всіма зацікавленими міністерствами та відомствами та знаходиться на розгляді у Кабінеті Міністрів України.

Після введення в експлуатацію ЦСВЯП, відпрацьоване паливо з енергоблоків згаданих АЕС, у тому числі виробництва Вестінгауз, буде вивозитися у це сховище на тривале зберігання (100 років).

Питання 7. Плани робіт стосовно зняття з експлуатації реакторів після закінчення термінів їх експлуатації викладені у Концепції зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України, яка затверджена наказом Міністерства палива та енергетики України від 12.05.04 № 249 і у введеній в дію у 2008-2009 роках концепції зняття з експлуатації усіх 4-х діючих АЕС ДП "НАЕК "Енергоатом".

Реактори мають бути демонтовані і захоронені як РАВ, в середньому через 48 років після їх остаточної зупинки.

На майданчиках АЕС не забороняється будівництво потужностей, що заміщуються.

Питання 8. Відповідно до вимог "Основних санітарних правил забезпечення радіаційної безпеки України", затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2005 №54 (зарєєстровано в Міністерстві юстиції України 20.05.05 за № 552/10832) відходи уранового виробництва належать до техногенно-підсиленних джерел природного походження і не можуть бути віднесені до радіоактивних відходів. Відповідно до вищевказаних Санправил, техногенно-підсиленним джерелом природного походження є джерело іонізуючого випромінювання природного походження, що в результаті господарської та виробничої діяльності людини було піддане концентруванню або збільшилася його доступність, унаслідок чого виникло додаткове (до природного радіаційного фону) випромінювання.

Загально світовою практикою поводження з відходами переробки уранових руд є їх накопичення і подальше довгострокове зберігання у спеціальних спорудах, так званих хвостосховищах. На діючих хвостосховищах відходи уранового виробництва знаходяться під певним шаром води, для запобігання їх розповсюдженню у навколишнє природне

середовище. Після закінчення експлуатації хвостосховище перекривається багатошаровим ізолюючим покриттям. Роботи з ізоляції відходів, виконані у відповідності з вимогами радіаційної безпеки, дозволяють в подальшому використовувати поверхню колишніх хвостосховищ практично без обмежень, за виключенням сільськогосподарського призначення. На сьогодні єдине хвостосховище, що експлуатується – балка «Щербаківська», розташована неподалік від м. Жовті Води, Дніпропетровської обл. і належить ДП «СхідГЗК». Решта хвостосховищ не експлуатуються і майже всі знаходяться на майданчику колишнього виробничого об'єднання «Придніпровський хімічний завод», м. Дніпродзержинськ, Дніпропетровської обл.

Інформація щодо поводження з РАВ, що утворюються під час експлуатації АЕС, висвітлена у Національній доповіді України «Про виконання Україною зобов'язань, що випливають з Об'єднаної Конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами», де наведені конкретні дані щодо системи зберігання і переробки РАВ на майданчиках діючих АЕС та про обсяги РАВ, накопичених у сховищах. Доповідь розміщена на Інтернет-сайті Держатомрегулювання в рубриці "Файловий архів: звіти та доповіді" та широко доступна для громадськості.

Роботи з підготовки до зняття з експлуатації виконуються відповідно до затвердженої у 2004 році галузевої Концепції зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України (розміщена на Інтернет-сайті ДП "НАЕК "Енергоатом" в рубриці "Діяльність: зняття з експлуатації") та введених у дію у 2008-2009 роках концепцій щодо зняття кожної з чотирьох діючих українських АЕС ДП "НАЕК "Енергоатом".

У вищезазначених документах вже виконана оцінка кількості та видів РАВ, що будуть утворені при знятті енергоблоків з експлуатації.

Питання 9. Транспортування сировини для ядерного палива (уранового оксидного концентрату), свіжого та відпрацьованого ядерного палива територією України на даний час здійснюється залізничним транспортом у спеціальних сертифікованих транспортних пакувальних комплектах. Необхідний для перевезення тип транспортних пакувальних комплектів визначається в залежності від активності подільних матеріалів, що перевозяться.

Умови транспортування та вимоги до спеціальних транспортних пакувальних комплектах регламентуються «Правилами безпечної перевезки радіоактивних матеріалів. Серія норм безпеки МАГАТЕ, Видання 2005 року № Т8-К-1», Постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1373 «Про затвердження Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України», «Правилами ядерної та радіаційної безпеки при перевезенні радіоактивних матеріалів», затверджених Наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 30.08.2006 № 132, «Положенням щодо планування заходів та дій на випадок аварій під час перевезення радіоактивних матеріалів»,

затвердженням Наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 07.04.2005 № 38.

Обсяги постачань сировини, свіжого ядерного палива та кількості рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива не є фіксованими або обмеженими, і розробляються відповідно до графіків, які складаються щороку та враховують технологічні та економічні аспекти, що найбільш доцільні на той момент.

Мінпаливенерго дякує Вам, шановний Ігорю Павловичу, за увагу, яку приділяє очолюваний Вами Національний екологічний центр України питанням безпечного функціонування ядерної енергетики та за актуальні запитання щодо стану поводження з РАВ та ВЯП в Україні тощо. Сподіваємось на плідну співпрацю та висловлюємо готовність і у подальшому надавати інформаційну підтримку щодо об'єктивного висвітлення питань безпечного використання ядерної енергії та розвитку ядерної енергетики України.

З повагою

Директор

П.А. Чернов